

Finansdepartementet

Sendt elektronisk

1. oktober 2020

Høringssvar – Forskrifter til lov om register over reelle rettighetshavere

Det vises til høringsbrev og høringsnotat av 17. juni 2020.

Kommunalbanken AS (KBN) er et kredittforetak med konsesjon etter finansforetaksloven. KBN eies 100 % av staten ved kommunal- og moderniseringsdepartementet, og har som vedtektsfestet formål å yte lån til kommuner eller fylkeskommuner direkte eller mot kommunal eller fylkeskommunal garanti. KBN er i utgangspunktet positive til at det kommer på plass en forskrift om register over reelle rettighetshavere, og støtter opprettelsen av et register som et viktig ledd i arbeidet mot hvitvasking og terrorfinansiering. Vi vil imidlertid komme med enkelte merknader nedenfor.

Registerets virkeområde

I utgangspunktet vil alle juridiske personer, enheter og andre sammenslutninger være registreringspliktige etter lov om register over reelle rettighetshavere. Fjerde hvitvaskingsdirektiv artikkel 30 nr. 1 jf. fortalens avsnitt 12 pålegger medlemsstatene å sikre at registeret skal omfatte «selskaper og andre juridiske enheder» i det «bredest mulige spektrum». Departementets tilnærming har vært å liste opp kategorier av rettssubjekter som unntas fra lovens virkeområde. For å sikre størst mulig nytte av registeret mener KBN at hvem som er registreringspliktige i størst mulig grad bør svare til hvem rapporteringspliktige skal identifisere rettighetshavere for ved kundetiltak. Harmonisering med hvitvaskingsloven på dette punktet er viktig for at formålet med registeret skal realiseres.

I den forbindelse har KBN særlig merket seg unntaket i forslagens § 1-2 bokstav c) for foreninger som verken defineres som næringsdrivende foreninger etter foretaksregisterloven § 1-2 første ledd nr. 6 eller foretak med regnskapsplikt etter § 1-2 første ledd nr. 9. KBN stiller spørsmål ved om det er hensiktsmessig å foreta en generell avgrensning mot slike mindre frivillige foreninger. Unntaket vil resultere i at et stort antall foreninger i Norge ikke vil være registreringspliktige, og i den grad slike foreninger er registrert i Enhetsregisteret f. eks. for å kunne åpne bankkonto eller ta opp lån mener KBN at det vil være naturlig at også slike foreninger må identifiserer og registrerer reelle rettighetshavere.

KBN kan vanskelig se at det skulle være en spesielt byrdefull prosess for mindre foreninger å selv identifisere sine rettighetshavere med de avgrensningskriterier som ligger til grunn i forslaget. Mindre foreninger vil formodentlig også ha enklere og mer oversiktlige organisasjonsstrukturer enn større foreninger, selv om de har mindre ressurser til rådighet. KBN mener derfor departementet bør vurdere om avgrensingen heller bør

gjøres mot foreninger som ikke er forpliktet eller frivillig har registrert seg i Enhets – eller Foretaksregisteret, f.eks. for å få tildelt organisasjonsnummer for å kunne åpne egen bankkonto eller inngå avtaler om ytelse av finansielle tjenester i eget navn.

Varslingsplikt ved uoverensstemmelser

Forslaget inneholder en varslingsplikt for rapporteringspliktige dersom de «avdekker at registrerte opplysninger...ikke er korrekte». Etter KBNs syn er det imidlertid noe uklart hva som skal til for at varslingsplikten utløses. Det er lite veiledning i at departementet antar at «rene stråmenn» skal varsles om, men at plikten ikke utløses automatisk dersom rapporteringspliktige finner en opplysning som ikke er i overensstemmelse med registeret. KBN foreslår at det klargjøres hva som skal til for at varslingsplikten utløses, og ev. når varslingsplikter inntreer særlig fordi det ofte kan være saksbehandlingstid i slike register. Vi mener også at bruk av "varsel" gir inntrykk av at registreringspliktige automatisk skal ha opptrådt klanderverdig ved registrering av opplysningene, og foreslår at en benytter en mer nøytral ordlyd i bestemmelsen, f. eks. «melde».

KBN står for øvrig til disposisjon dersom det skulle være spørsmål til høringsuttalelsen.

Med vennlig hilsen

Kommunalbanken AS

Kristina Sandanger

Leder juridiske tjenester